

Organizational Behavior Management in Sport Studies

Vol. 12 (4), (Series 48): 47-63/ 2025

 <https://10.30473/fmss.2023.66978.2504>

E-ISSN: 2538-4031 P-ISSN: 2538-4023

ORIGINAL ARTICLE

Normization of Cultural Humility Questionnaire in Veteran Athletes of Razavi Khorasan

Ramin Irajy Noghondar¹, Abolfazl Farahani*²

¹ Ph. D. Student of Sports Management Department, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

² Professor of Sport Management, Department of Sport Management, Payame Noor University, Tehran, Iran.

*Correspondence:
Abolfazl Farahani

Email: afarahani@pnu.ac.ir

Receive Date: 13/May/2025
Accept Date: 02/Sep/2025
Published Online: 22/Dec/2025

How to cite

Irajy Noghondar, R. and Farahani, A. (2025). Normization of cultural humility questionnaire in veteran athletes of Razavi Khorasan. (3). Organizational Behavior Management in Sport Studies, 12(4): 47-63.

Background and Purpose: Cultural issues constitute one of the most important challenges faced by war veterans, particularly veteran athletes who are continuously exposed to diverse social, organizational, and intercultural environments through sport participation. In recent decades, the concept of cultural humility has emerged as a complementary and, in some respects, alternative framework to cultural competence, emphasizing lifelong self-reflection, awareness of power imbalances, openness to cultural differences, and respectful interpersonal engagement. Previous studies have validated cultural humility instruments in general populations such as students, healthcare providers, and adults (e.g., Gonzalez et al., 2020; Synthea et al., 2020; Piatt et al., 2022). However, despite the growing importance of cultural humility in sport settings—especially among vulnerable groups such as veteran athletes—no validated and standardized instrument has been specifically adapted for this population in Iran. Therefore, the present study aims to standardize and psychometrically evaluate the Cultural Humility Questionnaire among veteran athletes in Razavi Khorasan, thereby addressing a critical gap in sport and cultural research.

Methodology: This applied study adopted a survey design and employed covariance-based Structural Equation Modeling (SEM). The statistical population consisted of all registered veteran athletes in Razavi Khorasan Province (N = 800). Based on methodological recommendations for factor analysis (Nunnally & Bernstein; Guilford), 250 questionnaires were distributed using convenience sampling, of which 235 valid questionnaires were analyzed. Data were collected using the Cultural Humility Questionnaire developed by Gonzalez et al. (2020), consisting of 15 items across five dimensions: openness, self-awareness, lack of ego, supportive interaction, and self-reflection, measured on a five-point Likert scale. Content validity was assessed using CVR and CVI indices (Lawshe method), while construct validity was examined through Exploratory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA). Reliability was evaluated using Cronbach's alpha, McDonald's omega, and theta coefficients. Data analysis was conducted using SPSS, LISREL, and Stata. The chosen methodology is suitable for testing both the psychometric properties

and factorial structure of the instrument and provides practical value for cultural assessment in sport contexts.

Results: Content validity indices confirmed the adequacy of all questionnaire items (CVR > 0.49; CVI > 0.79). The KMO value (0.667) and Bartlett's test of sphericity ($\chi^2 = 2629.81$, $p < 0.001$) indicated sampling adequacy. EFA revealed a five-factor structure explaining 64.08% of the total variance. CFA results demonstrated satisfactory model fit ($\chi^2/df = 1.47$; RMSEA = 0.035; NFI = 1.00; CFI = 1.00; GFI = 0.99; AGFI = 0.97; IFI = 1.00). Reliability coefficients for the overall questionnaire were acceptable ($\alpha = 0.836$, $\Omega = 0.876$, $\theta = 0.902$), and all five dimensions showed satisfactory internal consistency. Convergent and discriminant validity were confirmed through AVE, composite reliability, and Fornell–Larcker criteria. All five components significantly predicted the latent construct of cultural humility.

Discussion: The findings confirm that the Cultural Humility Questionnaire possesses strong psychometric properties when applied to veteran athletes, aligning with previous validations conducted by Gonzalez et al. (2020) and Piatt et al. (2022). The five-factor structure was theoretically and empirically supported, highlighting the multidimensional nature of cultural humility in sport environments. Compared to earlier studies conducted in non-athletic populations, the current results extend the applicability of cultural humility measurement to a specialized and vulnerable group. Nevertheless, limitations such as the use of convenience sampling and restriction to one province should be acknowledged, suggesting caution in generalizing the results.

Conclusions: The present study demonstrated that the Cultural Humility Questionnaire is a valid and reliable instrument for assessing cultural humility among veteran athletes. The results support key principles inferred from the data, including the multidimensional structure of cultural humility and its strong internal consistency. Limitations include the cross-sectional design and regional sampling. Theoretically, the study contributes to the expansion of cultural humility research in sport sciences, while practically it provides sport organizations, coaches, and policymakers with a standardized tool for cultural assessment and intervention planning. Future studies are recommended to validate the instrument in other athletic populations and regions and to examine the role of cultural humility in performance, well-being, and social integration outcomes.

KEY WORDS

Cultural Humility, Questionnaire Standardization, Psychometric Properties, Veteran Athletes, Sport Psychology.

References

1. [Gonzalez E, Katharine RS, Patrick RM, Victor ET. Development and Initial Testing of the Multidimensional Cultural Humility Scale, Measurement and Evaluation in Counseling and Development, 2020](#)
2. [Peitao Z, Yanhong L, Melissa ML, Qiu W. The Development and Initial Validation of the Cultural Humility and Enactment Scale in Counseling, Measurement and Evaluation in Counseling and Development.](#)

[2022,55\(2\): 98-115](#)

3. [Hyesoo Y. The Concept of Cultural Humility as It Relates to Instructional Practices in the General Music Classroom. Journal indexing and metrics, 2023,36\(2\).](#)
4. [Marefat, D., & Faridfathi, A. \(2015\). Relationship between information technology and total quality management in sport federations. Journal of Applied Environmental and Biological Sciences, 5\(3\), 52-58.](#)

Copyright © 2025 The Authors. Published by Payame Noor University.

This is an open access article under the CC BY (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

<https://fmss.journals.pnu.ac.ir/>

«مقاله پژوهشی»

هنجار یابی پرسشنامه تواضع فرهنگی در جانبازان ورزشکار خراسان رضوی

رامین ایرجی نقندر^۱، ابوالفضل فراهانی^{۲*}

چکیده

در بین آسیب دیدگان از جنگ تحمیلی، جانبازان به عنوان نمادهای ماندگار گفتمان ایثار و شهادت، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بوده که با مسائل و مشکلات مختلفی روبرو هستند و یکی از مهم‌ترین آن‌ها دغدغه فرهنگی جانبازان و چالش‌های مربوط به آن است. لذا هدف از انجام این پژوهش هنجاریابی پرسشنامه تواضع فرهنگی در جانبازان ورزشکار خراسان رضوی بود. روش پژوهش پیمایشی و از نوع معادلات ساختاری بوده که به صورت میدانی به اجرا درآمده است. جامعه آماری این پژوهش را جانبازان ورزشکار خراسان رضوی (N=۸۰۰) تشکیل دادند که از بین آنها تعداد ۲۳۵ پرسشنامه به شکل نمونه گیری در دسترس جمع آوری شد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه تواضع فرهنگی ساخته گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) که مشتمل بر ۱۵ سؤال بود استفاده گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های توصیفی و آزمون‌های آماری ضریب آلفای کرونباخ، ضریب امگا مک‌دونالد، ضریب تتا، تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی در نرم افزارهای آماری SPSS، Lisrel و Stata استفاده شد. نتایج نشان داد پایایی پرسشنامه ($\Omega=0/876$)، $\theta=0/902$ ، $\alpha=0/836$ می‌باشد. در خصوص روایی سازه و بر اساس میزان روابط و سطح معناداری، تمامی سؤالات رابطه معناداری با مؤلفه‌ها داشتند و توانستند پیشگوی خوبی برای عامل خود باشند. شاخص‌های نسبت X^2 به df برابر با ۱/۴۷ و (RMSEA) که برابر با ۰/۰۳۵ می‌باشد، بنابراین مدل از برازش لازم برخوردار است. همچنین شاخص‌های $NFI=1/00$ ، $CFI=1/00$ ، $GFI=0/99$ ، $AGFI=0/97$ و $IFI=1/00$ برازش مدل را تأیید کردند. در خصوص روابط مؤلفه‌ها با مفهوم تواضع فرهنگی نتایج نشان داد که هر پنج مؤلفه توانستند پیشگوی خوبی برای مفهوم مورد نظر باشند.

واژه‌های کلیدی

تواضع فرهنگی، هنجاریابی پرسشنامه، عوامل روانشناختی، ورزشکاران جانباز، روانشناسی ورزش.

^۱ دکترای تخصصی مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.
^۲ استاد مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: ابوالفضل فراهانی
رایانامه:

afarahani@pnu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۲۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۱

استاد به این مقاله:

ایرجی نقندر، رامین و فراهانی، ابوالفضل. (۱۴۰۴). هنجاریابی پرسشنامه تواضع فرهنگی در جانبازان ورزشکار خراسان رضوی. مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۱۲(۴): ۴۷-۶۳

مقدمه

با گذشت بیش از دو دهه از پایان جنگ تحمیلی، همچنان بار رنج ناشی از جنگ زدگی و آسیب دیدگی بر دوش برخی از جانبازان سنگینی می‌کند. جانبازی یا همان معلولیت ناشی از جراحات جنگی شرایط خاصی را برای زندگی پدید می‌آورد که جانباز با برقراری تطابق میان این عوامل متضاد به زندگی ادامه دهد. این مسأله که اختلال در فرآیند زندگی عادی محسوب می‌گردد، می‌تواند به یک مسأله فرهنگی و در نهایت به یک آسیب منجر شود (۱۸). از سویی دیگر در دنیایی که امروزه به طور فزاینده جهانی شده است، جوامع با نیاز روزافزون به میانجی‌گری بین فرهنگی مواجه هستند. در محل کار، مدرسه، خانواده و جامعه محلی، مردم چاره‌ای جز قرار گرفتن در معرض و تعامل با دیگران با پیشینه‌های فرهنگی متنوع ندارند. در حالی که چنین مواجهه‌هایی پتانسیل کمک به افراد را برای تبادل ایده‌های جدید، توسعه تفکر انتقادی، آگاهی و مهارت‌های ارتباطی میان فرهنگی دارد، اما این قرار گرفتن در معرض خطرات خاصی مانند ایجاد سوء تفاهم، ایجاد کلیشه‌ها و افزایش خصومت علیه فرهنگ‌های متفاوت است (۲۵). با وجود تنوع قومی و فرهنگی فزاینده و فرصت‌ها برای برقراری تماس بین گروهی، جوامع امروزی گاه با تعصب و تبعیض علیه برخی قومیت‌ها روبرو هستند. بنابراین شناخت عوامل هویتی که می‌تواند به ارتقاء ادراک مثبت بین گروهی و کاهش تعصب و تبعیض کمک کند، بسیار مهم است (۷). در این راستا مؤلفه فرهنگ برای مدت‌های طولانی است که مورد توجه بسیاری از نویسندگان و انسان‌شناسان بوده؛ زیرا آنها سعی در درک گروه‌های مختلف در سراسر جهان داشته‌اند. فرهنگ از طریق هنجارها رشد می‌کند و هنجارها یک عامل تعیین‌کننده اساسی در شکل‌گیری رفتار در بین افراد مختلف هستند (۴). فرهنگ شامل هنجارهایی است که اعضای یک جامعه آن را تجربه می‌کنند و آن را به عنوان محیط زندگی خود توصیف می‌نمایند. چنین هنجارهایی نحوه رفتار و انطباق اعضا را برای به دست آوردن نتایج در سطح جامعه شکل می‌دهد. همچنین فرهنگ شامل نحوه تعامل اعضای یک جامعه با یکدیگر و سایر ذینفعان می‌باشد. فرهنگ مجموعه‌ای از ارزش‌ها، باورها و الگوهای رفتاری است که یک جامعه یا قومیت و یک گروه خاص را از سایر جوامع متمایز می‌کند. سهم فرهنگ در هر جامعه‌ای که شامل منحصر به فرد بودن ارزش‌ها، رفتارها و روانشناسی می‌باشد مورد نیاز هر جامعه‌ای در دنیای امروزی است. همچنین فرهنگ شامل اعتماد، تجربه، شیوه‌های تفکر و انتظارات افراد

در جوامع مختلف را شامل می‌گردد (۲۹). در این راستا گنسر و همکاران^۱ (۲۰۲۳) بیان داشتند که ارتقاء سطح فرهنگ در هر جامعه‌ای می‌تواند باعث افزایش عملکرد در بین افراد شود (۸). از سویی دیگر یکی از مفاهیمی که در حوزه فرهنگ در طی سالیان اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته است، مفهوم تواضع فرهنگی می‌باشد. تواضع فرهنگی، پارادایمی است که در اواخر دهه ۱۹۹۰ به عنوان جایگزینی برای مدل اصلی شایستگی فرهنگی معرفی شد و چارچوب مفهومی آن شامل سه اصل اساسی تعهد مادام‌العمر به بازتاب خود و خودانتقادی، شناسایی و همسطح کردن تفاوت‌های فرهنگی و ایجاد مشارکت‌های سودمند و با کیفیت بالا می‌باشد (۱۶ و ۲۶). مفهوم تواضع فرهنگی شامل فرایند آگاهی از چگونگی تأثیر فرهنگ مردم بر رفتارهای آنها و در نتیجه استفاده از این آگاهی برای پرورش رویکردهای حساس در درون جامعه است. به عنوان یک مفهوم، تواضع فرهنگی از تئوری شایستگی فرهنگی ناشی می‌شود، که فرض می‌کند افراد می‌توانند مجموعه‌ای از مهارت‌های نگرشی و ارتباطی را بیاموزند، که آنها را قادر می‌سازد همزمان با در نظر گرفتن فرهنگ‌های مختلف ارائه‌شده توسط سایرین، به طور مؤثری ارتباط برقرار نمایند. تواضع فرهنگی به شدت با بازتاب، فرآیندهای خودآگاهی و سایر عواملی مانند احساسات، انگیزه-ها یا واکنش‌ها مرتبط بوده؛ زیرا تمرین تواضع فرهنگی مستلزم آن است که افراد در هر لحظه، همزمان با حضور یا آگاهی کامل از ادراکات، تجارب درونی و هرگونه سوگیری آگاهانه یا ناخودآگاه، از رویدادها آگاه باشند و در مورد آنها تأمل نمایند (۲۰). تواضع فرهنگی به عنوان نقش مهمی که در تقویت بالقوه رابطه و تعاملات بین افراد دارد، همواره مورد توصیف قرار می‌گیرد (۱۳). علاقه به توسعه تواضع فرهنگی که در طی سالیان گذشته افزایش یافته است که منجر به تولید مجموعه گسترده‌ای از ادبیات برای حمایت از درک، برنامه‌ریزی، اجرا، ارزشیابی، و اصلاح رفتار در میان جمعیت‌های مختلف گردیده است. تواضع فرهنگی مبتنی بر فرآیند تشخیص خود و دیگران، آگاهی از پویایی قدرت است که زیربنای تعاملات بین فردی بوده و توانایی و تمایل برای هماهنگی و یادگیری از تجربیات زیستی افراد در جوامع مختلف می‌باشد (۷). احترام گذاشتن به افراد و جوامع به عنوان یک ضرورت همواره مورد تأکید قرار می‌گیرد و مستلزم

نقش آن برای ارتقاء نگرش‌های مثبت بین گروهی می‌تواند برای رسیدن به جامعه‌ای بردبار و برابری طلب حیاتی باشد. اما این موضوع نیازمند وجود ابزاری است که ابتدا بتوان ابعاد تواضع فرهنگی را اندازه‌گیری نمود و سپس بر پایه اطلاعات به دست آمده آموزش‌های مورد نیاز را طرح‌ریزی کرد (۱۰).

سینتیا و همکاران^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان روان-سنجی ابزاری برای اندازه‌گیری فروتنی فرهنگی با بررسی ۳۲۲ دانشجو ساختار سه عاملی پرسشنامه تواضع فرهنگی را مورد تأیید قرار دادند. همچنین پایایی کل پرسشنامه را ۰/۸۵ گزارش کردند و اذعان داشتند که پرسشنامه تواضع فرهنگی می‌تواند دستاوردهای تواضع فرهنگی را به صورت عملیاتی مورد ارزشیابی قرار دهد (۳). گونزالز و همکاران^۲ (۲۰۲۰) با هدف توسعه ابزاری برای سنجش تواضع فرهنگی با بررسی ۸۶۱ شرکت‌کننده ساختاری ۵ عاملی متشکل از ۲۰ شاخص برای مفهوم تواضع فرهنگی ارائه دادند. نتایج نشان داد ضمن تأیید برازندگی مدل، پایایی کل پرسشنامه ۰/۷۹ می‌باشد. همچنین روایی همگرا و واگرایی مدل تواضع فرهنگی مورد تأیید بود (۹). پیاتو و همکاران^۳ (۲۰۲۲) در پژوهشی بر روی ۴۳۴ بزرگسال با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی مدلی سه عاملی برای تواضع فرهنگی در غالب پذیرش، نگرش و تعامل با پایایی کل ۰/۸۹ گزارش کردند (۲۳).

در دوره‌های زمانی مختلف افراد زیادی در اثر پیشامدهای مختلف ممکن است دچار معلولیت شوند و در مقاطع زمانی متفاوت، آتش جنگ (همانند جنگ تحمیلی ایران و عراق) نیز جامعه‌ای را در بر گرفته که بر اثر آن و در طول هشت سال دفاع مقدس تعداد افراد دارای ناتوانی افزایش یافته است. جانبازان با داشتن نوع و درجاتی از معلولیت، از نعمت سلامتی که مهمترین نعمت خداوندی است همواره بی‌بهره‌اند. از سویی دیگر جانبازان همانند سایر افراد با حوزه‌های مختلفی در ارتباط هستند که بایستی به فکر توسعه و ارتقاء سطح تعاملات بین فرهنگی به خصوص در بین جانبازان ورزشکار که در سطح مسابقات ورزشی مختلف به خصوص بین‌المللی شرکت می‌کنند، بود. با این حال تا به امروز هر چند موضوع تواضع فرهنگی در حوزه ورزشکاران به موضوعی مهم در علم ورزش تبدیل شده است اما وسیله‌ای که بتوان برای اندازه‌گیری سطح آن در بین ورزشکاران استفاده نمود در دسترس نیست. چنین ابزاری برای بررسی ماهیت تواضع فرهنگی در شرایط اجرای

آن است که افراد خودآگاه، واقع‌بین و دارای روحیه گشودگی باشند تا بتوانند سایر فرهنگ‌ها را در افراد مختلف مورد پذیرش قرار دهند. افرادی که تواضع فرهنگی را رعایت می‌کنند، انعطاف فکری، نگرشی و رفتاری برای تعامل بدون قضاوت با افرادی که ارزش‌ها، باورها، جهان بینی‌ها و شیوه‌های مراقبتی بسیار متفاوتی نسبت به خودشان دارند، نشان دهند (۲۷). همچنین تواضع فرهنگی به عنوان یک موضع درمانی به منظور ارتقای نتایج مثبت در حوزه مشاوره معرفی شده است (۱۵). تواضع فرهنگی اغلب با شایستگی چند فرهنگی مقایسه می‌شود. شایستگی‌های چندفرهنگی بر کسب دانش و مهارت‌های افراد متمرکز است اما تواضع فرهنگی به نحوه حضور افراد و تعامل با سایرین اشاره دارد (۲۲). اتخاذ یک موضع تواضع فرهنگی هنگام کار با سایر افراد با پیامدهای مثبتی از جمله افزایش سطح ارتباطات و تعاملات مرتبط می‌باشد. تواضع فرهنگی یک فضیلت رابطه‌ای بوده که به توانایی فرد برای باز بودن نسبت به تفاوت‌های فرهنگی می‌پردازد و می‌تواند در حفظ پویایی‌های مختلف رابطه‌ای مفید باشد (۵). در این راستا کار با افرادی که دچار آسیب‌های مختلف هستند مانند جامعه جانبازان بسیار پیچیده است و از ارائه‌دهندگان خدمات خواسته می‌شود که انعطاف‌پذیری فکری، نگرشی و رفتاری را هنگام برخورد با این گروه از افراد و جهان‌بینی‌های متنوع نشان دهند. تواضع فرهنگی راهی برای حضور در جهان است که به خرد ذاتی افراد در جوامع آسیب‌پذیر احترام گذاشته و به آنها به عنوان متخصص در تجربیات خود احترام می‌گذارد. این دیدگاهی است که تشخیص می‌دهد ارزش‌ها و باورها چگونه رشد می‌کنند و حقایق به طور گسترده‌ای بین افراد و گروه‌ها متفاوت است. این مفهوم مبتنی بر پذیرش و نگرش بوده تا تفاوت‌های فرهنگی را یکسان کرده و یک محیط تعاملی فراگیر ایجاد کند که در آن افراد آسیب‌پذیر احساس امنیت، دیده شدن، درک شدن و ارزشمند بودن کنند (۱۷). تواضع فرهنگی ممکن است به عنوان یک تفاوت فردی در نظر گرفته شود که می‌تواند در طول عمر توسعه یابد و آموزش داده شود. در واقع فرآیند خودآزمایی که منجر به رشد تواضع فرهنگی می‌شود، با اذعان به این موضوع آغاز می‌شود که پیشینه فرهنگی فرد نسبت به دیگران برتری ندارد و اینکه مواجهه با افراد با پیشینه‌ها و تجربیات فرهنگی متفاوت می‌تواند یک تجربه یادگیری ارزشمند باشد. در نتیجه، دیدگاه تواضع فرهنگی، روابط و تعاملات متقابل محترمانه بین فرهنگی را ترویج می‌نماید (۶). در حالی که افراد در سطوح تواضع فرهنگی متفاوت هستند، این موضوع نیز می‌تواند آموزش داده شود به صورتیکه

1. Cynthia et al
2. Gonzalez et al
3. Peitao et al

ابزار اندازه گیری مورد استفاده پرسشنامه تواضع فرهنگی ساخته گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) که مشتمل بر ۱۵ سؤال بوده و دارای مؤلفه‌های گشودگی (سؤال‌های ۱ تا ۳)، خودآگاهی (سؤال‌های ۴ تا ۶)، کمبود نفس (سؤال‌های ۷ تا ۹)، تعاملات حمایتی (سؤال‌های ۱۰ تا ۱۲) و خود انعکاسی (سؤال‌های ۱۳ تا ۱۵) است، استفاده شد. پرسشنامه از نوع پاسخ بسته بوده و مقیاس اندازه‌گیری سؤال‌ها لیکرت پنج گزینه‌ای شامل کاملاً مخالف=۱، مخالف=۲، بدون نظر=۳، موافق=۴ و کاملاً موافق=۵ می‌باشد. بنا بر پیشنهاد بلچکو و بورلین گیم^۵ (۲۰۰۲) جهت بررسی روایی ترجمه ابزار اندازه‌گیری از روش استاندارد ترجمه- باز ترجمه- ترجمه با استفاده از نظرات سه تن از اساتید مسلط به زبان انگلیسی تعیین گردید. بدین صورت که نخست ابزار اندازه‌گیری تواضع فرهنگی توسط متخصصین زبان انگلیسی به فارسی ترجمه و بعد از آن دوباره به انگلیسی برگردانده و باز مجدداً به فارسی ترجمه شد. پس از آن با تطبیق پرسشنامه ترجمه شده با پرسشنامه متن اصلی، ابزار اندازه‌گیری نهایی تدوین شد. سپس این پرسشنامه در اختیار ۱۰ تن از اساتید مدیریت قرار داده شد و با اعمال نظرات کارشناسی شده آنها در نهایت پرسشنامه نهایی تهیه و تنظیم شد و در بین اعضا جامعه آماری مورد نظر توزیع گردید.

در این پژوهش جهت بررسی توصیفی داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و جهت تحلیل استنباطی داده‌های جمع‌آوری شده از آزمون‌های ضریب آلفای کرونباخ، ضریب امگا مک دونالد، ضریب تتا و ضریب تنصیف جهت تعیین پایایی درونی پرسشنامه و مؤلفه‌های آن و از آزمون‌های تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری برای بیان بسط مدل خطی کلی^۶ (GLM) جهت تعیین روایی سازه پرسشنامه استفاده شد. از نرم افزارهای آماری (SPSS)، (LISREL) و (Stata) جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد.

برنامه‌های مختلف ورزشی و همچنین روابط علت و معلولی میان فرهنگ و عملکرد ضروری است. در اکثر پژوهش‌ها مشاهده می‌شود که تعیین روایی و پایایی ابزار جمع‌آوری داده‌ها، زمان‌بر و پرهزینه است. لذا اگر ابزاری موجود باشد که دارای روایی و پایایی تأیید شده باشد، منجر به افزایش سرعت انجام تحقیقات و همچنین کاهش هزینه‌های انجام تحقیق می‌گردد. با توجه به اینکه ضرورت توجه به موضوع فرهنگ در بین جانبازان ورزشکار به هنگام تمرین و رقابت جهت ارائه راه کارهای مناسب بیش از گذشته به چشم می‌خورد و از طرفی با توجه به گستردگی انجام تحقیقات در محیط‌های ورزشی لازم است که از ابزارهای اطلاعاتی معتبر جهت جمع‌آوری اطلاعات جامع استفاده شود که ارزیابی پژوهش-های انجام شده در این زمینه محقق را برآن داشت که به هنجاریابی پرسشنامه تواضع فرهنگی در جانبازان ورزشکار به منظور دستیابی به اهداف مورد نظر بپردازد.

روش‌شناسی پژوهش

روش انجام این پژوهش از نظر هدف کاربردی بوده و از لحاظ جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز به شکل پیمایشی و به طور ویژه متکی بر مدل اندازه‌گیری^۱ مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ (SEM) مبتنی بر رویکرد کوواریانس محور بوده که به شیوه میدانی به اجرا درآمده است.

جامعه آماری پژوهش را کلیه جانبازان ورزشکار سازماندهی شده استان خراسان رضوی (N=۸۰۰) تشکیل دادند. به منظور تعیین تعداد نمونه مورد نیاز و انجام تحلیل عاملی؛ از پیشنهاد نانالی و اوریت^۲ نسبت ۱۰ آزمودنی به ۱ متغیر و توصیه گیلفورد^۳ (رعایت حداقل حجم نمونه ۲۰۰ آزمودنی) کمک گرفته شد (۱۴). ضمناً برای جلوگیری از افت نمونه، از پیشنهاد جولیس^۴ (۲۰۱۰) استفاده گردید (۱۹). لذا تعداد ۲۵۰ پرسشنامه به صورت غیر تصادفی و از نوع در دسترس توزیع شد و در نهایت تعداد ۲۳۵ پرسشنامه کامل بود و در روند تجزیه و تحلیل نهایی مورد استفاده قرار داده گرفت. جهت مدیریت داده‌های پرت، از آنجا که میزان موارد گمشده بسیار محدود (کمتر از ۵٪) بود، یکی از تکنیک‌های پیش تجربی استفاده شد و آن عبارت بود از جایگزین کردن داده‌های گمشده با میانگین متغیر مربوط به آن.

1. Structural Equation Model
2. Nunnally and Everitt
3. Guilford
4. Julious

نتایج و یافته‌های پژوهش

CVR ۰/۴۹ و در شاخص CVI ۰/۷۹ می‌باشد. لذا با توجه به مقادیر به دست آمده از جدول ۱، روایی محتوایی تمامی سؤال‌های پرسشنامه تواضع فرهنگی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جهت تعیین روایی محتوایی پرسشنامه از الگوی پیشنهادی لاوشی استفاده گردید. با توجه به اینکه تعداد ۱۲ تن از اساتید متخصص در سنجش روایی محتوایی مشارکت داشتند بنابراین بر طبق نظر لاوشی (۱۹۸۶) حد قابل در شاخص

جدول ۱. نتایج بررسی روایی محتوایی

ردیف	شماره سؤال	مقدار CVR	نتیجه	مقدار CVI	نتیجه
۱	سؤال ۱	۰/۵۴	تأیید	۰/۹۵	تأیید
۲	سؤال ۲	۰/۵۸	تأیید	۰/۸۶	تأیید
۳	سؤال ۳	۰/۶۷	تأیید	۰/۸۹	تأیید
۴	سؤال ۴	۰/۷۹	تأیید	۰/۸۱	تأیید
۵	سؤال ۵	۰/۵۸	تأیید	۰/۹۰	تأیید
۶	سؤال ۶	۰/۸۳	تأیید	۰/۹۴	تأیید
۷	سؤال ۷	۰/۸۵	تأیید	۰/۸۵	تأیید
۸	سؤال ۸	۰/۶۷	تأیید	۰/۸۷	تأیید
۹	سؤال ۹	۰/۷۸	تأیید	۰/۸۳	تأیید
۱۰	سؤال ۱۰	۰/۸۶	تأیید	۰/۸۶	تأیید
۱۱	سؤال ۱۱	۰/۷۵	تأیید	۰/۹۰	تأیید
۱۲	سؤال ۱۲	۰/۷۸	تأیید	۰/۸۱	تأیید
۱۳	سؤال ۱۳	۰/۸۴	تأیید	۰/۸۹	تأیید
۱۴	سؤال ۱۴	۰/۸۸	تأیید	۰/۹۲	تأیید
۱۵	سؤال ۱۵	۰/۷۳	تأیید	۰/۸۷	تأیید

میان سؤالات وجود دارد. از طرفی دیگر مقدار آزمون کرویت بارتلت ($X^2=2629/81$ ، $P<0/001$) در حالت معنادار بوده که نشان می‌دهد بین سؤال‌های پرسشنامه همبستگی و چندگانگی خطی لازم وجود دارد و در نتیجه نشان دهنده تأمین شرایط لازم به منظور انجام تحلیل عاملی در این پژوهش است.

با توجه به یافته‌های حاصل از جدول ۲، برای مشخص کردن پیش فرض چندگانگی خطی و قابلیت جمع‌پذیری سؤالات، مقدار آزمون کیسر-می‌یر و اوکلین ۰/۶۶۷ به دست آمد که مشخص می‌کند حجم نمونه آماری به منظور انجام تحلیل عاملی مطلوب بوده و بیانگر کفایت لازم ماتریس وارینانس کوواریانس برای انجام تحلیل عاملی است. به عبارت دیگر امکان یافتن عامل زیربنایی در متغیرها جهت تبیین همپراشی

جدول ۲. نتایج آزمون بارتلت و کیسر-می‌یر و اوکلین

مقدار	پیش فرض
۰/۶۶۷	آزمون KMO
۲۶۲۹/۸۱	مقدار مجذور کای
۱۰۵	درجه آزادی
۰/۰۰۱	سطح معناداری

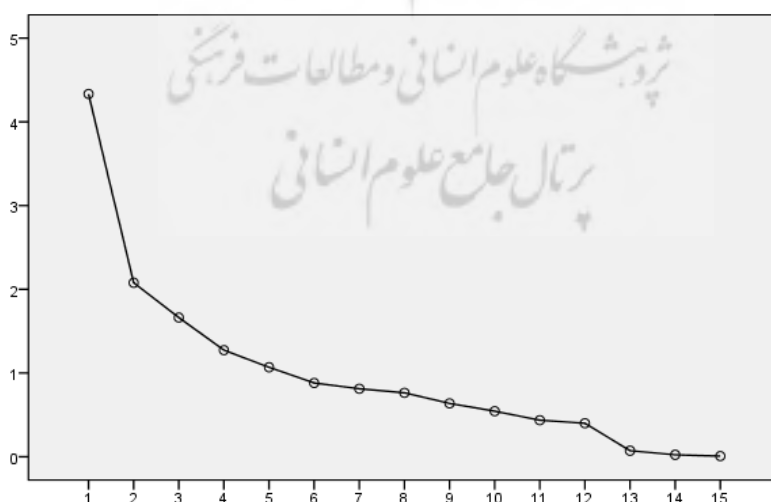
واریماکس نشان داد که ملاک استخراج مؤلفه‌ها، شیب منحنی اسکری و ارزش ویژه بالاتر از ۱ بود که بر اساس آن پنج مؤلفه اصلی شناسایی شد و لذا با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی، پرسشنامه دارای ۱۵ سؤال و ۵ مؤلفه می‌باشد. با توجه به نتایج جدول ۳، سؤال‌های پرسشنامه تواضع

یافته‌های تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از چرخش

فرهنگی در کل ۶۴/۰۸ درصد از کل واریانس را تبیین می‌کند. حمایتی ۱۵/۸۷ و مؤلفه خودانعکاسی ۱۶/۹۹ می‌باشد. نتایج بار عاملی سؤال‌ها حاکی از آن است که بار عاملی همه سؤال‌ها در حد قابل قبولی می‌باشد.

جدول ۳. تحلیل مؤلفه‌ها همراه با چرخش واریماکس در مورد بار عاملی سؤالات

ردیف	سؤالات	مؤلفه‌ها			
		خود آگاهی	خود انعکاسی	کمبود نفس	تعاملات حمایتی
۱	من به راحتی از افراد در مورد تجربه فرهنگی آنها سوال میکنم.	۰/۶۴۳			
۲	من به دنبال کسب اطلاعات بیشتر در مورد پیشینه فرهنگی افراد هستم.	۰/۷۱۲			
۳	من معتقدم که یادگیری در مورد پیشینه فرهنگی افراد به من این امکان را می‌دهد که بهتر به آنها کمک کنم.	۰/۷۶۸			
۴	وقتی با افراد مختلف مسابقه می‌دهم، از مریدان خود بازخورد می‌خواهم.	۰/۷۰۱			
۵	من بازخوردی را که از همکاران دریافت می‌کنم در مواقعی که با مشکلاتی در رابطه با تعاملات فرهنگی با افراد مواجه می‌شوم، در نظر می‌گیرم.	۰/۷۸۹			
۶	من هنگام کار با افراد مختلف به دنبال مشاوره فرهنگی با آنها هستم.	۰/۶۹۹			
۷	از افراد در مورد دیدگاه فرهنگی آنها در موضوعات مختلف سؤال میکنم.	۰/۶۴۷			
۸	از افراد میخواهم که مشکل را بر اساس پیشینه فرهنگی خود شرح دهند.	۰/۵۹۹			
۹	از افراد مختلف می‌پرسم که چگونه با مشکلات موجود در فرهنگ خود کنار می‌آیند.	۰/۶۰۱			
۱۰	تمایل دارم دیگران در مورد تعصبات فرهنگی من سؤال بپرسند و در رابطه با آن صحبت کنم.			۰/۵۹۷	
۱۱	لزوماً نیازی به حل تعارضات فرهنگی با سایر افراد ندارم.			۰/۶۹۴	
۱۲	معتقدم حل تعارضات فرهنگی بر عهده مسئولیت مربوطه است.			۰/۷۴۲	
۱۳	از یادگیری در رابطه با نقاط ضعف فرهنگی‌ام لذت می‌برم.		۰/۷۱۳		
۱۴	برای بازخوردی که مهارت‌های بالینی من را بهبود میبخشد ارزش قائل هستم.		۰/۶۸۴		
۱۵	من تعصبات فرهنگی خودم را ارزشیابی میکنم.		۰/۶۰۲		
	درصد واریانس	۷/۳۵	۱۰/۹۸	۱۲/۸۹	۱۵/۸۷
	درصد واریانس تجمعی			۶۴/۰۸	۱۶/۹۹

شکل ۱. نمودار سنگریزه

$\Omega=0/۸۶۳$ ، $\alpha=0/۸۵۸$ ، خودآگاهی ($\theta=0/۸۳۹$)، $\Omega=0/۸۱۲$ ،
 $\Omega=0/۷۸۹$ ، کمبود نفس ($\theta=0/۸۱۲$)، $\Omega=0/۷۸۴$ ،
 $\Omega=0/۷۳۲$ ، تعاملات اجتماعی ($\theta=0/۸۲۴$)، $\Omega=0/۸۹۴$ ،

بر اساس نتایج جدول ۴، پرسشنامه تواضع فرهنگی دارای پایایی درونی قابل قبولی ($\theta=0/۹۰۲$)، $\Omega=0/۸۷۶$ ، $\alpha=0/۸۳۶$) می‌باشد. همچنین پایایی مؤلفه‌های گشودگی ($\theta=0/۸۸۱$)،

$(\alpha=0/745)$ و خود انعکاسی ($\theta=0/841$ ، $\Omega=0/802$) می‌باشد. $(\alpha=0/772)$

جدول ۴. نتایج بررسی پایایی پرسشنامه

ردیف	متغیر	تعداد سؤال‌ها	ضریب آلفای کرونباخ	ضریب امگا مک‌دونالد	ضریب تتا
۱	مفهوم تواضع فرهنگی	۱۵	۰/۸۳۶	۰/۸۷۶	۰/۹۰۲
۲	گشودگی	۳	۰/۸۵۸	۰/۸۶۳	۰/۸۸۱
۳	خودآگاهی	۳	۰/۷۸۹	۰/۸۱۲	۰/۸۳۹
۴	مؤلفه‌ها کمبود نفس	۳	۰/۷۳۲	۰/۷۸۴	۰/۸۱۲
۵	تعاملات حمایتی	۳	۰/۷۴۵	۰/۸۹۴	۰/۸۲۴
۶	خود انعکاسی	۳	۰/۷۷۲	۰/۸۰۲	۰/۸۴۱

دیگر هم خطی بودن چندگانه متغیرهای پیش‌بین با استفاده از آماره تحمل و عامل تورم واریانس (VIF) مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که ارزش‌های تحمل به دست آمده برای متغیرها بالاتر از ۰/۱۰ است و مقدار تورم واریانس به دست آمده هم برای همه متغیرها کوچکتر از ۱۰ می‌باشد و لذا عدم وجود هم خطی چندگانه متغیرها تأیید می‌شود. همچنین عدم وجود داده‌های پرت چندمتغیره با استفاده از شاخص ماهالانویس بررسی شد که نتایج نشان داد داده‌های پرت وجود ندارد.

پیش از انجام آزمون تحلیل عاملی تأییدی، به منظور بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های مربوط به پرسشنامه در آزمودنی‌ها، بنابر پیشنهاد میرز و همکاران (۲۰۱۶) مفروضه‌های بهنجاری تک متغیری به کمک برآورد مقادیر چولگی و کشیدگی بررسی شدند که با توجه به نتایج جدول ۵، آماره چولگی داده‌ها و آماره کشیدگی داده‌های مربوط به پنج مؤلفه اصلی در بازه (۲ تا -۲) قرار دادند و لذا توزیع داده‌ها نرمال است. همچنین مقدار آزمون کلموگروف اسمیرونف در سطح ۰/۰۵ معنادار نبود و بنابراین توزیع داده‌ها نرمال بوده و می‌توان از آزمون پارامتریک تحلیل عاملی تأییدی استفاده نمود. از سویی

جدول ۵. بررسی نرمال بودن داده‌ها

متغیر	مقدار k-s	مقدار چولگی	مقدار کشیدگی
گشودگی	۰/۰۸۷	۰/۶۷۲	-۰/۴۲۱
خودآگاهی	۰/۲۶۱	۰/۹۱۲	-۰/۳۳۲
کمبود نفس	۰/۱۰۷	۰/۵۶۴	۰/۲۰۴
تعاملات حمایتی	۰/۱۵۳	۱/۱۲	۰/۵۶۸
خود انعکاسی	۰/۲۱۳	۱/۰۲	-۰/۶۲۹

اجتماعی و سؤال‌های (۱۳ تا ۱۵) با خود انعکاسی نیز معنادار می‌باشد ($T\text{-Value} = \pm 1/96$).

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۶ رابطه سؤال‌های (۱ تا ۳) با گشودگی، سؤال‌های (۴ تا ۶) با خود آگاهی، سؤال‌های (۷ تا ۹) با کمبود نفس، سؤال‌های (۱۰ تا ۱۲) با تعاملات

جدول ۶. ارتباط بین شاخص‌ها با مؤلفه‌های پرسشنامه

ردیف	شاخص‌ها	مؤلفه‌ها	بار عاملی	واریانس خطا	ضریب تعیین	T-Value	نتیجه
۱	سؤال ۱		۰/۸۶	۰/۶۷	۰/۷۵	۱۵/۷۲	تأیید
۲	سؤال ۲	گشودگی	۰/۹۲	۰/۲۸	۰/۸۴	۱۷/۱۳	تأیید
۳	سؤال ۳		۰/۸۲	۰/۸۸	۰/۴۹	۱۴/۸۶	تأیید
۴	سؤال ۴	خود	۰/۸۱	۰/۸۶	۰/۵۰	۱۴/۱۱	تأیید

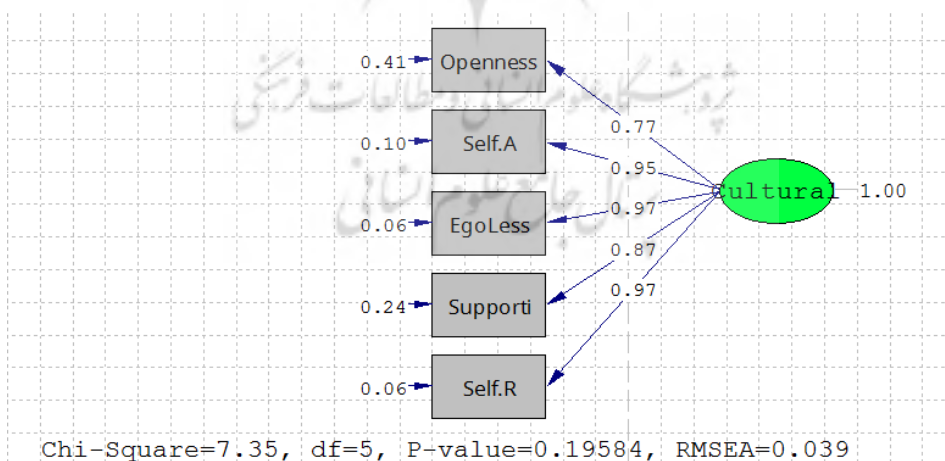
تأیید	۱۲/۵۶	۰/۴۲	۱/۱۵	۰/۷۵	آگاهی	سؤال ۵	۵
تأیید	۱۴/۹۷	۰/۳۷	۱/۵۹	۰/۸۳		سؤال ۶	۶
تأیید	۱۶/۹۷	۰/۳۶	۱/۶۱	۰/۹۰		سؤال ۷	۷
تأیید	۱۵/۰۱	۰/۵۳	۱/۲۸	۰/۸۳	کمبود نفس	سؤال ۸	۸
تأیید	۱۷/۵۵	۰/۵۴	۱/۱۳	۰/۹۳		سؤال ۹	۹
تأیید	۱۶/۰۱	۰/۴۷	۱/۲۸	۰/۸۸		سؤال ۱۰	۱۰
تأیید	۱۷/۰۸	۰/۵۲	۱/۲۴	۰/۹۲	تعاملات اجتماعی	سؤال ۱۱	۱۱
تأیید	۱۴/۰۲	۰/۵۰	۱/۲۹	۰/۸۰		سؤال ۱۲	۱۲
تأیید	۱۸/۱۱	۰/۶۵	۰/۹۲	۰/۹۴		سؤال ۱۳	۱۳
تأیید	۱۵/۹۹	۰/۶۰	۱/۰۱	۰/۸۷	خود انعکاسی	سؤال ۱۴	۱۴
تأیید	۱۵/۲۲	۰/۳۶	۱/۸۲	۰/۸۴		سؤال ۱۵	۱۵

بر اساس میزان رابطه و سطح معناداری، مؤلفه های پنج گانه با مفهوم تواضع فرهنگی قید شده در جدول ۷ و شکل ۳ و ۲

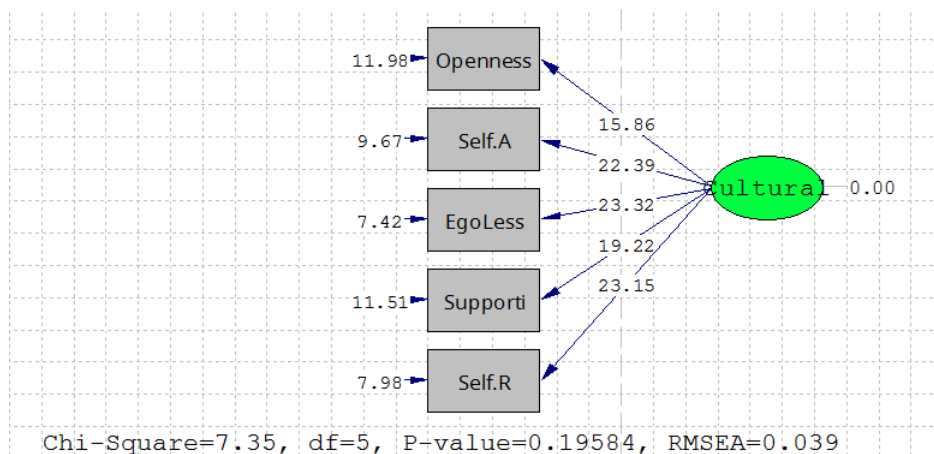
مشخص می شود که تمامی رابطه ها دال بر رابطه بین هر مؤلفه با مفهوم تواضع فرهنگی مورد تأیید است.

جدول ۷. رابطه بین مؤلفه ها با مفهوم تواضع فرهنگی

ردیف	مؤلفه ها	مفهوم	بارعاملی	واریانس خطا	ضریب تعیین	T- Value	نتیجه
۱	گشودگی		۰/۷۷	۰/۵۴	۰/۵۹	۱۵/۸۶	تأیید
۲	خودآگاهی		۰/۹۵	۰/۱۶	۰/۹۰	۲۲/۳۹	تأیید
۳	کمبود نفس	تواضع فرهنگی	۰/۹۷	۰/۹۰	۰/۹۴	۲۳/۳۲	تأیید
۴	تعاملات حمایتی		۰/۸۷	۰/۲۰	۰/۷۶	۱۹/۲۲	تأیید
۵	خود انعکاسی		۰/۹۷	۰/۱۱	۰/۹۴	۲۳/۱۵	تأیید

شکل ۱. مدل ساختاری پرسشنامه در حالت استاندارد

شکل ۲. مدل ساختاری پرسشنامه در حالت معناداری

مدل ساختاری پرسشنامه را تأیید کردند. بنابراین در مجموع هر ۷ شاخص ذکر شده برازش مدل را تأیید کرده و می‌توان ادعان داشت که مدل تواضع فرهنگی از لحاظ شاخص‌های برازش مناسب می‌باشد و همه پنج مؤلفه مطرح شده می‌توانند در الگوی ساختاری پرسشنامه مجتمع گردند.

با توجه به نتایج جدول ۸، نسبت X^2 به df برابر با ۱/۴۷ و ریشه میانگین مجذور خطای تقریبی (RMSEA) که برابر با ۰/۰۳۵ می‌باشد، لذا الگوی ساختاری پرسشنامه از برازش لازم برخوردار می‌باشد. همچنین شاخص‌های $NFI=۱/۰۰$ ، $CFI=۱/۰۰$ ، $GFI=۰/۹۹$ ، $AGFI=۰/۹۷$ و $IFI=۱/۰۰$ برازش

جدول ۸. نتیجه شاخص‌های آزمون خوبی (نیکویی) برازش

متغیر	X^2 به df	RMSEA	NFI	CFI	GFI	AGFI	IFI
تواضع فرهنگی	۱/۴۷	۰/۰۳۵	۱/۰۰	۱/۰۰	۰/۹۹	۰/۹۷	۱/۰۰
نتیجه	تأیید	تأیید	تأیید	تأیید	تأیید	تأیید	تأیید

مقادیر پایایی ترکیبی (ضریب دیلون - گلدشتاین) برای هر یک از سازه‌ها در حد قابل قبول بوده در نتیجه پایایی مدل تأیید می‌گردد.

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول ۹ میانگین واریانس استخراجی برای هر پنج مؤلفه بالاتر از ۰/۵ می‌باشد در نتیجه روایی همگرا سازه‌ها مورد تأیید است. همچنین با توجه به

جدول ۹. مقادیر واریانس استخراجی سازه‌ها و پایایی ترکیبی

متغیر	واریانس مستخرج از سازه	پایایی ترکیبی
گشودگی	۰/۷۵۲	۰/۸۸۱
خود آگاهی	۰/۶۳۵	۰/۷۹۶
کمبود نفس	۰/۷۸۷	۰/۸۱۸
تعاملات حمایتی	۰/۷۵۳	۰/۸۱۷
خود انعکاسی	۰/۷۸۲	۰/۸۳۴

دیگر) بیشتر می‌باشد و این مطلب بیانگر آن است که مدل از روایی واگرایی مطلوبی برخوردار می‌باشد.

با توجه به نتایج جدول ۱۰، مقادیری که در قطر اصلی قرار گرفتند (جزر واریانس مستخرج از هر سازه) از مقادیر پایین قطر اصلی و سمت راست قطر اصلی (رابطه هر سازه با سازه

جدول ۱۰. نتایج روایی واگرا به روش فورنل و لانکر

مؤلفه‌ها	گشودگی	خود آگاهی	کمیبود نفس	تعاملات حمایتی	خود انعکاسی
گشودگی	۰/۸۶۷				
خود آگاهی	۰/۷۸	۰/۷۹۶			
کمیبود نفس	۰/۷۴	۰/۷۶	۰/۸۸۷		
تعاملات حمایتی	۰/۷۳	۰/۷۱	۰/۸۴	۰/۸۶۷	
خود انعکاسی	۰/۷۶	۰/۷۳	۰/۸۱	۰/۸۵	۰/۸۸۴

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های به دست آمده از بررسی روایی صوری و محتوایی پرسشنامه تواضع فرهنگی سؤال‌ها بالاتر از ۰/۷۹ می‌باشد. لذا چنین نتیجه‌گیری می‌شود که با توجه به مقادیر به دست آمده روایی محتوایی تمامی سؤال‌ها مورد تأیید بوده و عناصر مورد سنجش به طور ظاهری و محتوایی توانایی اندازه‌گیری مفهوم تواضع فرهنگی را در بین جانبازان ورزشکار دارند. می‌توان بیان داشت که تواضع فرهنگی دائماً خود را در زندگی پیچیده امروزی بازتولید می‌کند که این موضوع می‌تواند تحت تأثیر سبک زندگی متفاوت جانبازان ورزشکار و محدودیت‌های آنها در ابعاد مختلف قرار گیرد.

نتایج حاصل از این پژوهش با استفاده تحلیل ضریب آلفای کرونباخ، ضریب امگا مک دونالد و ضریب تتا نشان داد که پایایی پرسشنامه تواضع فرهنگی $(\theta=0/902, \Omega=0/876, \alpha=0/836)$ به دست آمد که با نتایج پژوهش گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) و سینتیهیا و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد. در این راستا پیاتو و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی پایایی پرسشنامه تواضع فرهنگی را ۰/۸۹ گزارش کرد. همچنین پایایی مؤلفه‌های گشودگی $(\theta=0/881, \Omega=0/863, \alpha=0/858)$ ، خود آگاهی $(\theta=0/839, \Omega=0/812, \alpha=0/789)$ ، کمیبود نفس $(\theta=0/812, \Omega=0/784, \alpha=0/732)$ ، تعاملات حمایتی $(\theta=0/824, \Omega=0/894, \alpha=0/745)$ و خود انعکاسی $(\theta=0/841, \Omega=0/772, \alpha=0/772)$ می‌باشد که مشخص می‌شود مؤلفه گشودگی دارای بالاترین مقادیر پایایی می‌باشد. در این راستا گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ پایایی هر پنج مؤلفه را بالاتر از حد نصاب ۰/۷۰ گزارش کردند. هایر و همکاران (۲۰۱۴) بیان می‌دارند چنانچه قابلیت اطمینان مؤلفه‌ها بالای ۰/۷۰ باشد پایایی آنها مورد تأیید است (۱۱). بدین ترتیب نتیجه‌گیری می‌شود که هماهنگی درونی کل پرسشنامه تواضع فرهنگی و همه پنج مؤلفه بالاتر از حد نصاب (۰/۷۰) و در سطح مطلوبی است، لذا میزان خطای اندازه‌گیری در کمترین حد می‌باشد. راویندر و

ساراسواتی^۱ (۲۰۲۰) اذعان دارد که ضریب امگا مک دونالد قدرت ارتباط بین سؤالات پرسشنامه را مد نظر قرار می‌دهد (۲۴) و با توجه به نتایج به دست آمده مشخص می‌شود که بین تمامی ۱۵ سؤال پرسشنامه تواضع فرهنگی همبستگی معناداری نیز وجود دارد. در واقع همسانی درونی نشانگر میزان همبستگی بین یک سازه و شاخص‌های مربوط به آن است. مقدار بالای واریانس تبیین شده بین سازه و شاخص‌هایش در مقابل خطای اندازه‌گیری مربوط به هر شاخص، همسانی درونی بالا را نتیجه می‌دهد. این نتایج بیانگر آن است که پرسشنامه تواضع فرهنگی ابزار معتبری است که به پژوهشگران علاقه‌مند به مدیریت، در ارزشیابی میزان عملکرد سازمان‌ها در حوزه فرهنگی کمک خواهد کرد. در این راستا از آنجه که تواضع فرهنگی یکی از انواع تمایز یافته تغییرات اجتماعی- فرهنگی در جوامع است، این موضوع می‌تواند در سبک‌های مختلف زندگی جانبازان ورزشکار تأثیرگذار باشد. از طرفی دیگر سطح بالاتر تواضع فرهنگی مهم است زیرا می‌تواند بر پیشگیری از رفتارهای پرخطرانه و وجود تعاملات بیشتر با سایر افراد کمک نماید. از آنجا که تواضع فرهنگی به عنوان توانایی حفظ یک موضع بین فردی که جهت‌گیری‌های دیگری دارد تعریف می‌شود. این موضوع در بین جانبازان در محیط‌های ورزشی اهمیت دارد، چرا که در حوزه ورزش ارتباطات با سایر افراد بیشتر بوده و در نتیجه ضرورت وجود تواضع فرهنگی در این قشر خاص از جامعه ضرورت پیدا می‌کند. همچنین می‌بایست توجه نمود که تواضع فرهنگی در نتیجه تجربیات مختلف به وجود می‌آید که در این راستا محیط‌های ورزشی بهترین شرایط را در جهت پرورش این مفهوم برای جانبازان دارا هستند.

گزارش اطلاعات مربوط به پایایی مؤلفه‌ها بر روی نمونه مورد بررسی یک نیاز اساسی در تحقیقات با داده‌های چند سطحی

کشیدگی داده‌های مربوط به هر پنج مؤلفه در بازه (۲ تا ۲-) قرار داشت و در نتیجه توزیع داده‌ها نرمال است؛ بنابراین تابع آگاهی پرسشنامه نشان می‌دهد که هر پنج مؤلفه در محدوده سطح صفت بین ۲ و ۲-، بیشترین آگاهی دهندگی و کمترین خطای اندازه‌گیری را دارند. علاوه بر این مشخص شد که مفروضه‌های خطی بودن و هم خطی چندگانه در بین متغیرهای این پژوهش نیز رعایت شده است، بنابراین مفروضه‌های استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد تأیید می‌باشد. بر طبق گفته کوپور و همکاران^۲ (۲۰۲۳) برای ساختارهای عاملی که قبلاً تعریف شده‌اند، تحلیل عاملی تأییدی روشی برای تأیید این عوامل از طریق استفاده از تحلیل برازش مدل است (۲). نتایج حاکی از آن بود که در خصوص روایی سازه پرسشنامه و قدرت پیشگویی سؤالات، بر اساس مقادیر سطح معناداری و همبستگی میزان رابطه‌ها تمامی سؤالات به خوبی توانستند پیشگوی معناداری برای مؤلفه‌های پنج گانه باشند. بنابراین تمامی سؤالات موجب تأیید ساختار نظری پرسشنامه تواضع فرهنگی می‌شوند که با نتایج پژوهش گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد. لذا با مقادیر سطح معناداری مشخص شده برای سؤالات، اعتبار بیرونی و مقادیر برآورد "رابطه" اعتبار درونی سؤالات مورد تأیید قرار می‌گیرد. در این راستا بر طبق گفته ویلیام و همکاران^۳ (۲۰۱۶) در تحلیل عاملی تأییدی، الگوهای نظری خاصی با هم مقایسه می‌شوند و در واقع یک روش مفید و سودمند برای بازنگری ابزارهای مناسب جهت انجام پژوهش‌ها است (۲۸). پس از تخمین یک الگوی خطی، پرسشی به وجود می‌آید که خط رگرسیونی تخمین زده شده تا چه حدی با مشاهدات واقعی در تطابق است؟ از آنجا که الگوی کامل معادلات ساختاری متشکل از دو متغیر مکنون^۴ و آشکار^۵ می‌باشد، بنابراین پارامترهای این الگو می‌بایست از طریق پیوند بین واریانس‌ها و کوواریانس‌های سازه‌های مشاهده شده برآورد شده و مناسبیت و کفایت روان‌سنجی اندازه‌ها در تحلیل مورد آزمون قرار گیرد که بدین منظور یافته‌های آزمون خوبی برازش برای پرسشنامه تواضع فرهنگی در تحلیل عاملی تأییدی حاکی از آن بود که هفت شاخص نسبت X^2 به df برابر با ۱/۴۷ و ریشه میانگین مجذور خطای تقریبی (RMSEA) برابر با ۰/۰۳۵ مورد تأیید می‌باشد. گارنیر و

می‌باشد که در این راستا لای^۱ (۲۰۲۱) اذعان دارد که پایایی ترکیبی می‌تواند ضریب اطمینان بسیار دقیقی را ارائه داده و منبع اصلی بروز خطای یعنی خطای نمونه‌گیری میانگین خوشه-ای را حذف می‌کند (۲۱). نتایج حاصل از پایایی ترکیبی (ضریب دیلون - گلدشتاین) نشان داد که مقدار آن برای مؤلفه‌های گشودگی (CR=۰/۸۸۱)، خود آگاهی (CR=۰/۷۹۶)، کمبود نفس (CR=۰/۸۱۸)، تعاملات حمایتی (CR=۰/۸۱۷) و خود انعکاسی (CR=۰/۸۳۴) در حد قابل قبول می‌باشد در نتیجه پایایی مدل و یکی از معیارهای روایی همگرا قابل قبول است که با نتایج پژوهش گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد. لذا با توجه به اینکه در پایایی ترکیبی، پایایی سازه‌ها نه به صورت مطلق بلکه با توجه به همبستگی سازه‌هایشان با یکدیگر محاسبه می‌شود بنابراین پایداری درونی مدل اندازه‌گیری مورد تأیید قرار گرفت. معیار پایایی ترکیبی در مدل معادلات ساختاری معیار بهتری از ضریب آلفای کرونباخ به شمار می‌رود؛ زیرا در محاسبه آلفای کرونباخ در مورد هر سازه، تمامی شاخص‌ها با اهمیت مساوی در محاسبات وارد می‌شوند در حالیکه برای محاسبه پایایی درونی، شاخص‌ها با بار عاملی بیشتر، اهمیت زیادتری دارند و این موضوع سبب می‌شود که مقادیر پایایی ترکیبی سازه‌ها معیار دقیق‌تری نسبت به آلفای کرونباخ آنها باشد.

نتایج به دست آمده از بررسی روایی همگرا نشان داد که واریانس مستخرج از سازه‌ها برای مؤلفه‌های گشودگی (AVE=۰/۷۵۲)، خود آگاهی (AVE=۰/۶۳۵)، کمبود نفس (AVE=۰/۷۸۷)، تعاملات حمایتی (AVE=۰/۷۵۳) و خود انعکاسی (AVE=۰/۷۸۲) می‌باشد لذا با توجه به اینکه میانگین واریانس استخراجی برای تمامی سازه‌ها بالاتر از ۰/۵ می‌باشد چنین نتیجه‌گیری می‌شود که روایی همگرا سازه‌ها مورد تأیید است و به طور متوسط، هر سازه می‌تواند بیش از نیمی از واریانس آیت‌های اندازه‌گیری خود را توضیح دهد. همچنین با توجه به نتایج به دست آمده، تخمین‌های واریانس استخراج شده از سازه‌ها بیشتر از برآورد همبستگی مجذور آنها می‌باشد لذا چنین نتیجه‌گیری می‌شود که روایی واگرایی مدل نیز در حد قابل قبول می‌باشد. بنابراین می‌توان انتظار داشت که پرسشنامه تواضع فرهنگی در شرایط یکسان، نتایج یکسانی را ارائه خواهد داد.

نتایج حاصل از بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های پژوهش در آزمودنی‌ها نشان داد که مقادیر آماره چولگی داده‌ها و آماره

2. Cooper et al
3. William et al
4. Latent
5. Manifest

بررسی قرار گیرد (۱۲). بنابراین در بررسی رابطه مؤلفه‌ها با مفهوم تواضع فرهنگی مشخص شد که رابطه مؤلفه‌های گشودگی ($T\text{-Value}=۱۵/۸۶$ ، $PC=۰/۷۷$)، خود آگاهی ($T\text{-Value}=۲۲/۳۹$ ، $PC=۰/۹۵$)، کمبود نفس ($T\text{-Value}=۲۳/۳۲$ ، $PC=۰/۹۷$)، تعاملات حمایتی ($T\text{-Value}=۱۹/۲۲$ ، $PC=۰/۸۷$) و خود انعکاسی ($T\text{-Value}=۲۳/۱۵$ ، $PC=۰/۹۷$) با مفهوم تواضع فرهنگی دارای رابطه معناداری بودند. بنابراین هر پنج مؤلفه توانسته‌اند پیشگوی خوبی برای مفهوم پرسشنامه باشند. در نتیجه اعتبار درونی و بیرونی مدل ارائه شده مورد تأیید قرار می‌گیرد. این نتیجه بدان معناست که مدل معادلات ساختاری ارائه شده با کمک نرم افزار (لیزرل) در این پژوهش، مدل ساختاری مناسبی بوده و برازنده داده‌های حاصل از این پژوهش نیز می‌باشد. بر این اساس می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که داده‌های جمع آوری شده توسط این پرسشنامه می‌تواند نتایج مورد اطمینانی را ارائه کرده و اطلاعات دقیقی را در اختیار پژوهشگران قرار دهد. در نهایت بر اساس یافته‌های به دست آمده، پرسشنامه تواضع فرهنگی مقیاسی قابل اطمینان و معتبری است که می‌توان برای ارزشیابی تواضع فرهنگی در حوزه جانبازان استفاده نمود و نتایج پایا و باثباتی هم به دست آورد. بر این اساس مدل تواضع فرهنگی می‌تواند دستورالعمل‌های دقیقی را در مورد نحوه پیاده‌سازی یک سیستم فرهنگی موثر به افراد مختلف ارائه دهد. در نهایت برای اینکه یک فرد هنگام کار با فردی دیگر به گشودگی واقعی دست یابد، باید ذهنی فعالانه داشته باشد. لذا چنین گشودگی، که شرط شکل‌گیری تواضع فرهنگی است، نشان دهنده توانایی ساده برای کشف ایده‌های جدید با دیگران و درک کردن باورها، ارزش‌ها و جهان بینی‌های متنوع آنهاست.

منابع

- [1]. Carmen X, Alberto MO, Dexin S, Javier R. Assessing Cutoff Values of SEM Fit Indices: Advantages of the Unbiased SRMR Index and Its Cutoff Criterion Based on Commuality. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*. 2022, 23:368-380.
- [2]. Cooper C, Frey B, Long H, Day CA. Confirmatory Factor Analysis of the 'Return to Duty Readiness Questionnaire. *Healthcare*, 2023, 11:41.

جورگنسن^۱ (۲۰۲۰) ادعان دارد که برازش دقیق یک مدل معادلات ساختاری با آزمون نسبت کای دو به درجه آزادی و حداقل یک شاخص برازش تقریبی ارزیابی می‌شود. همچنین شاخص برازندگی نرم شده $NFI=۱/۰۰$ ، شاخص برازندگی برای ارزیابی مقدار نسبی واریانس و کوواریانس $GFI=۰/۹۹$ ، شاخص برازندگی تطبیقی $CFI=۱/۰۰$ ، شاخص برازندگی تعدیل یافته $AGFI=۰/۹۷$ و شاخص برازندگی فزاینده $IFI=۱/۰۰$ برازش مدل را تأیید کردند که با نتایج پژوهش گونزالز و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد. به عنوان نتیجه کلی، مدل تواضع فرهنگی در جانبازان ورزشکار خراسان رضوی از لحاظ شاخص‌های برازش مناسب می‌باشد و لذا تمامی مؤلفه‌های مطرح شده می‌توانند در مدل ساختاری پرسشنامه مورد استفاده قرار گیرند. این شاخص‌ها تعیین می‌کنند که این مدل ارائه شده در مقایسه با سایر مدل‌های ممکن، از لحاظ تبیین مجموعه‌ای از داده‌های مشاهده شده تا چه اندازه خوب عمل می‌نمایند. بر طبق گفته کارمن و همکاران^۲ (۲۰۲۲) شاخص‌های برازش بر اساس تعداد متغیرهای مدل سازی شده و میزان همبستگی مشاهده شده با مد نظر قرار دادن تأثیر متقابل متغیرها با حجم نمونه، ارزشیابی جامع و کاملی از برازندگی الگوهای ساختاری ارائه می‌دهند (۱). این نتیجه اثبات می‌کند که الگوی معادلات ساختاری ارائه شده با استفاده از نرم افزار لیزرل در این تحقیق، الگوی ساختاری مطلوبی بوده و برازنده داده‌های حاصل از این پرسشنامه می‌باشد. بر این اساس داده‌های جمع آوری شده توسط این پرسشنامه می‌تواند نتایج مورد قابل اعتمادی را ارائه نماید و یافته‌های مفید و مؤثری را در اختیار محققان قرار دهد. لذا داده‌های تجربی حاصل از پژوهش‌های گذشته بر اساس پارامترهای و عوامل مختلفی که در این پژوهش دخالت داشته‌اند را می‌توان به خوبی تبیین و یا توجیح کرد. با این حال، کسب تواضع فرهنگی یک فرآیند یادگیری مادام العمر است که متضمن تعهد به ارزشیابی و نقد خود، و تلاش مداوم برای رسیدگی به عدم تعادل قدرت موجود در پویایی افراد است. در واقع تواضع فرهنگی نیازمند آگاهی از ارزش‌ها و باورهای شخصی و بازتاب فرهنگ‌های متنوع است تا به افراد اجازه دهد تا دیگران را بهتر درک نمایند.

بنا بر پیشنهاد هایر و همکاران (۲۰۱۷) در ادامه تحلیل عاملی تأییدی می‌بایست ارتباط بین سازه‌ها با مفهوم اصلی مورد

1. Garnier & Jorgensen
2. Carmen et al

- [3]. Cynthia F, Andrew P, Ame P. Psychometric Testing of an Instrument to Measure Cultural Humility. *Journal of Transcultural Nursing*. 2020, 23(4).
- [4]. Dima HA, Taghrid SS, Rateb JS. The Relationship between Organizational Culture and Organizational Commitment. *Modern Applied Science*, 2019, 13(4):137-154.
- [5]. Elise JY, Choe PJ, Jankowski SJ, Sandage SAC. A practice-based study of cultural humility and well-being among psychotherapy clients. *Counselling and Psychotherapy Research*. 2023, 23(1):152-163.
- [6]. Emilio PV, Marika R. Humble and Kind: Cultural Humility as a Buffer of the Association between Social Dominance Orientation and Prejudice. *Societies*, 2021, 11(4), 117.
- [7]. Foronda C, Baptiste DL, Reinholdt MM, Ousman K. Cultural humility: A concept analysis. *J. Transcult. Nurs*. 2016, 27, 210–217.
- [8]. Gencer G, Atay H, Gurdogan A, Colakoglu U. The relationship between organizational culture, organizational silence and job performance in hotels: the case of Kuşadası, *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, 2023, 6(1):70-89.
- [9]. Gonzalez E, Katharine RS, Patrick RM, Victor ET. Development and Initial Testing of the Multidimensional Cultural Humility Scale, Measurement and Evaluation in Counseling and Development, 2020.
- [10]. Górska P, Stefaniak A, Lipowska K, Malinowska K, Skrodzka M, Marchlewska M. Authoritarians Go with the Flow: Social Norms Moderate the Link between Right-Wing Authoritarianism and Outgroup-Directed Attitudes. *Polit Psychol*. 2021, 48.
- [11]. Hair JF, Henseler J, Dijkstra TK, Sarstedt M. Common beliefs and reality about partial least squares: Comments on Rönkkö and Evermann. *Organizational Research Methods*, . *Journal of the Academy of Marketing Science*, 2014, 17(2):182–209.
- [12]. Hair JF, Hult GTM, Ringle CM, Sarstedt M, Thiele KO. Mirror, mirror on the wall: A comparative evaluation of composite-based structural equation modeling methods. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 2017, 45(5):616–632.
- [13]. Hansong ZC, Edward Watkins Jr, Joshua N. Hook, Adam S. Hodge, Cameron W. Davis, Jolene Norton, Melanie MW, Don ED, Cirleen DB, Jesse O. Cultural humility in psychotherapy and clinical supervision: A research review. *Counselling and Psychotherapy Research*, 2022, 22(3):48-557. <https://doi.org/10.1002/capr.12481>
- [14]. Hayes AF, Coutts JJ. Use omega rather than Cronbach's alpha for estimating reliability. *But Communication Methods and Measures*, 2020, 14(1):1–24.
- [15]. Hook JN, Davis DE, Owen J, Worthington EL, Utsey SO. Cultural humility: Measuring openness to culturally diverse clients. *Journal of Counseling Psychology*, 2023, 60(3): 353–366.
- [16]. Hyesoo Y. The Concept of Cultural Humility as It Relates to Instructional Practices in the General Music Classroom. *Journal indexing and metrics*, 2023, 36(2).
- [17]. Isabelle S. Cultural Humility. *Integrative Health Nursing Interventions for Vulnerable Populations*, 2020, 1–10.
- [18]. Jilanchi M, Borjali M, Vatankhah H, Mashayekh M. Identification of Mental Health Model Related to Iranian Culture for the War Veterans' Spouses, 2020, 3(2):63-75.
- [19]. Julious SA. *Sample Size for Clinical Trials*. Chapman & Hall/CRC. Boca Raton, FL. 2010, 42.
- [20]. Kelsall-Knight L. Practising cultural humility to promote person and familycentred care. *Nursing Standard*. 2022, doi: 10.7748/ns.2022.e11880
- [21]. Lai MHC. Composite reliability of multilevel data: It's about observed scores and construct meanings. *Psychological Methods*, 2021, 26(1):90–102.
- [22]. Marefat, D., & Faridfathi, A. (2015). Relationship between information technology and total quality management in sport federations. *Journal of Applied Environmental and Biological Sciences*, 5(3), 52-58.
- [23]. Owen J. Early career perspectives on

psychotherapy research and practice: Psychotherapist effects, multicultural orientation, and couple interventions. *Psychotherapy*, 2023, 50(4):496–502.

[24]. Peitao Z, Yanhong L, Melissa ML, Qiu W. The Development and Initial Validation of the Cultural Humility and Enactment Scale in Counseling. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*. 2022,55(2): 98-115.

[25]. Ravinder EB, Saraswathi AB. Literature Review Of Cronbachalphacoefficient (A) And Mcdonald's Omega Coefficient (Ω). *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*. 2020,7(6):2943-2949.

[25]. Shino Y. Cultural humility in intercultural mediation. *The Routledge Handbook of Intercultural Mediation*. 1st Edition, 2022, 8.

[27]. Soulé I, Littzen-Brown C, Vermeesch

AL, Garrigues L. Expanding the Mind–Body–Environment Connection to Enhance the Development of Cultural Humility. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022,19:13641.

[28]. Stubbe DE. Practicing Cultural Competence and Cultural Humility in the Care of Diverse Patients. *FOCUS* 2020, 18: 49–51.

[29]. William YM, Barbar, BM, Sean PM. Corrigendum to initial development and validity evidence for the processes of change in psychological skills training questionnaire. *Psychology of sport and exercise*, 2016,27: 253.

[30]. Yayas LP. Organizational Culture and Business Performance: An Empirical Study. *SSRG International Journal of Economics and Management Studies (SSRG-IJEMS)*, 2019, 6(6):1-12.

